

Samenvatting raadsvoorstel

Onderwerp : Raadsvoorstel Spreidingswet

Kern van het raadsvoorstel

Uitgaande van de komst van de Spreidingswet staat de gemeente Maasdriel, naast het huisvesten van statushouders en Oekraïense ontheemden, straks ook voor de opgave om opvang te regelen voor asielzoekers en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV'ers). Vanuit de spreidingswet kunnen gemeenten door het Rijk verplicht worden gesteld bovenstaande doelgroepen te huisvesten. Daar deze verplichting nu nog niet van kracht is geeft de afwegingsruimte om er invulling aan te geven op een wijze die past bij Maasdriel. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de regio.

Vanuit meerdere scenario's heeft het college de meest kansrijke 4 scenario's en een volgorde bepaald. Deze 4 scenario's zijn in oktober j.l. via een raadsinformatiebrief voorgelegd aan de raad. Dit raadsvoorstel is hierop een vervolg waarmee we de raad vragen om in te stemmen met de koers van het college met betrekking tot het realiseren van de gekozen scenario's.

Gerelateerde raadsstukken

- Raadsinformatiebrief opvang statushouders en Oekraïners
- Beantwoording raadsvragen D66 over de raadsinformatiebrief opvang Oekraïners en de Spreidingswet

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Raadsvoorstel Spreidingswet
Zaaknummer	: 852496
Datum collegevergadering	: 7 november 2023
Datum raadsbesluit	: 14 december 2023
Datum raadsvergadering	: 14 december 2023
Portefeuillehouder	: Wethouder De Raaf , Burgemeester Geurts
Inlichtingen bij	: Gemeente Maasdriel, afdeling Sociaal Domein MSD

Voorstel

1. Kennis te nemen van de wijze waarop het college en de burgemeester aan de slag zijn met het verlengen van de opvang van de Oekraïense vluchtelingen.
2. In te stemmen met de koers van het college met betrekking tot het realiseren van de volgende 3 scenario's:
  - a. Realiseren taakstelling huisvesting statushouders d.m.v. inzet van flex-woningen.
  - b. Realiseren van een huisvestingslocatie voor het huisvesten van alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV'ers).
  - c. Realiseren van (nood)opvangplekken asielzoekers d.m.v. inzet van flex-woningen.
3. Mogelijkheden te verkennen om met andere gemeenten opgaven uit te ruilen.

Samenvatting

Met de komst van de Spreidingswet staat de gemeente Maasdriel, naast het huisvesten van statushouders en Oekraïense ontheemden, straks ook voor de opgave om opvang te regelen voor asielzoekers en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV'ers).

Vanuit de spreidingswet kunnen gemeenten door het Rijk verplicht worden gesteld bovenstaande doelgroepen te huisvesten. Daarom heeft de raad besloten in te stemmen met de koers van het college om in overleg met EuroParcs in te zetten op verlenging van de opvang met een jaar op deze locatie, voor het huisvesten van statushouders ook gebruik te gaan maken van flex-woningen, in te zetten op een geschikte locatie voor kleinschalige opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers en ook een locatie te realiseren voor opvang van asielzoekers.

In de uitwerking zal nauw samengewerkt worden met regionale buurgemeenten en ook bezien worden waar er gebruik gemaakt gaat worden van de mogelijkheid om opgaven en taakstellingen met elkaar uit te ruilen.

Inleiding

Naast het huisvesten van statushouders (wettelijke taakstelling) en Oekraïense ontheemden staat Maasdriel straks -met de komst van de Spreidingswet- ook voor de vraag om opvang te bieden aan asielzoekers en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV'ers).

Daarom zijn er door het college 3 scenario's (gedestilleerd vanuit meerdere scenario's) bedacht om bovenstaande opgaven te realiseren.

1. Verlengen opvang Oekraïense vluchtelingen aan EuroParcs aan de Maas

De behoefte aan (structurele) opvang van Oekraïense vluchtelingen in Nederland is onverminderd hoog. Aanvankelijk -aan het begin van de oorlog- werd gerekend op 50.000 vluchtelingen. Hiervoor werden in elke veiligheidsregio 2000 opvangplaatsen gerealiseerd.

Nu anderhalf jaar later zijn er in Nederland 98.920 Oekraïense vluchtelingen geregistreerd. Opvanglocaties hebben 82.890 bedden, waarvan er 81.983 in gebruik zijn. De 25 veiligheidsregio's zijn door de staatssecretaris gevraagd om het aantal opvangplekken de komende periode uit te breiden naar 90.000, en daarna naar 97.000.

Vanaf 30 maart 2022 vangt gemeente Maasdriel op EuroParcs aan de Maas Oekraïense ontheemden op. Op dit moment zijn dit er ongeveer 300. Op basis van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) hebben Oekraïense vluchtelingen in Nederland recht op opvang en medische zorg en onderwijs voor minderjarige kinderen. Deze richtlijn is op 4 maart 2022 door de Raad van de Europese Unie in werking gesteld. Aanvankelijk voor de duur van 1 jaar. Na een tweede verlenging van de RTB, tot 4 maart 2024 heeft de Raad op 28 september 2023 bekend gemaakt de RTB met nog een jaar in ongewijzigde vorm te verlengen, ofwel tot 4 maart 2025.

2. A. Realiseren taakstelling huisvesting statushouders d.m.v. inzet van flex-woningen

Het aantal te plaatsen statushouders per gemeente groeit laatste jaren gestaag. Gemeente Maasdriel heeft een door het Rijk wettelijk vastgestelde taakstelling voor het huisvesten van statushouders die door het COA -na het verkrijgen van een verblijfsvergunning- aan de gemeente Maasdriel zijn gekoppeld. Voor 2023 is de taakstelling om 72 statushouders te huisvesten.

Om de aan gemeente Maasdriel gekoppelde statushouders, zijnde nieuwe inwoners, te kunnen huisvesten en te voldoen aan onze wettelijk opgelegde taakstelling doen we wat we kunnen in samenwerking met de woningcorporaties. Echter is het punt bereikt dat we met de bestaande (sociale) woningvoorraad niet het gewenste resultaat kunnen boeken. Daar komt bij dat de taakstelling ook de komende jaren hoog zal blijven. In het plan van aanpak flex-woningen moeten daarom ook woningen beschikbaar komen voor deze aandachtsgroep. Uiteraard moet dit in verhouding staan tot het uitgangspunt dat er voldoende flex-woningen komen voor zowel de woningbehoefte in het algemeen als voor alle aandachtsgroepen waaronder woon-urgente, starters en arbeidsmigranten.

B. Realiseren van een huisvestingslocatie voor het huisvesten alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV'ers)

Er is landelijk een groot tekort aan opvangplekken voor AMV'ers. Het COA heeft aangegeven over 2023 nog 4.700 plekken nodig te hebben. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen zijn asielzoekers jonger dan 18 jaar die bij binnenkomst in Nederland niet worden begeleid door een ouder of een meerderjarige bloed- of aanverwant. Ze komen alleen of samen met andere kinderen naar Nederland en vragen hier asiel aan. Deze jongeren krijgen in Nederland een voogd van Stichting Nidos. Het COA begeleidt de jongeren op kleine opvanglocaties. COA-medewerkers zijn 24/7 op de locatie aanwezig, waardoor zij de jongeren goed kennen. Kinderen jonger dan 15 jaar worden opgevangen door pleeggezinnen onder verantwoordelijkheid van Nidos.

Daarom zetten we in op het beschikbaar stellen van een geschikte locatie die in eigendom van de gemeente is, maar geen maatschappelijke functie heeft, geschikt voor de bestemming voor de (kleinschalige) opvang van AMV'ers.

Bij het beschikbaar zijn van een locatie neemt het COA de verantwoording en regie op zich voor vestiging en beheer, dit i.s.m. Nidos.

C. Realiseren van opvangplekken asielzoekers d.m.v. inzet van flex-woningen

Binnen de spreidingswet is afgesproken dat gemeenten de komende jaren gezamenlijk maximaal 40.000 nieuwe opvangplekken voor asielzoekers, voor nog in het AZC verblijvende statushouders en AMV'ers moeten leveren. Dat zijn gemiddeld 115 asielzoekers per gemeente. Het aantal te verwachte asielzoekers in 2023 ligt rond de 67.000. Van deze

mensen wordt verwacht dat 85% een verblijfsstatus zullen krijgen. Totdat een asielzoeker een status krijgt (en vaak ook nog lange periode erna i.v.m. tekort aan woningaanbod) verblijven deze mensen op een AZC.

Omdat de doorstroom naar een woning stagneert, verblijven er op dit moment +/- 16.000 statushouders in de AZC's.

Opvangen van asielzoekers is een landelijke noodzaak, maar voor Maasdriel een grote stap. Uw raad heeft zich eerder twee keer uitgesproken om geen visie te ontwikkelen op opvang van asielzoekers tijdens behandeling van moties M2015-09 en M2022-06. Omdat de landelijke situatie zodanig veranderd moet Maasdriel toch voorbereidingen gaan treffen voor de opvang in het kader van de Spreidingswet en de oproep van de CvdK. Het college wil daarom, op basis van onderzoek, inzetten op het realiseren van een (nood)opvanglocatie voor de duur van ongeveer 12 maanden. Voor langdurige opvang (AZC) is onvoldoende bekendheid of hier draagvlak voor is. Voor de opvanglocaties wordt een verkenning uitgevoerd naar locaties en gebouwen zowel in eigendom als niet in eigendom van de gemeente die geen maatschappelijke functie hebben.

3. De Spreidingswet is helder voor wat betreft taakstellingen en/of opgaven.

Binnen de Spreidingswet hebben gemeenten de vrijheid om taakstellingen en/of opgaven onderling uit te ruilen.

Binnen het Sub-regionale overleg in Riverenland worden hierover samenwerkingsafspraken gemaakt. Maasdriel gaat hiervan gebruik maken en verkennen waar dit relevant is.

Participatie

N.v.t.

Argumenten

1.1. Omdat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) Oekraïense vluchtelingen in Nederland met een jaar wordt verlengd zet de gemeente Maasdriel in om, in samenwerking met EuroParcs de opvang aan deze doelgroep onder dezelfde omstandigheden te continueren.

Zolang de maatregel van toepassing is ligt de verantwoordelijkheid voor opvangen en huisvesten van ca. 300 Oekraïense vluchtelingen bij de gemeente Maasdriel

2.1a. De taakstelling voor het huisvesten van statushouders wordt jaarlijks gerealiseerd in samenwerking met de woningcorporaties. Om deze realisatie (tijdelijk) te ondersteunen is het inzetten van flex-woningen een noodzakelijke stap.

Het inzetten van flex-woningen geeft de corporaties en de gemeente de tijd om het meerjarig woningbouwprogramma aan te passen en te realiseren waarbij ook regionaal wordt samengewerkt en mogelijkheden van het uitruilen van taakstellingen moeten worden benut.

2.1b. Maasdriel zet in op het beschikbaar stellen van een opvanglocatie voor kleinschalige opvang van Alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Hiermee draagt onze gemeente bij aan de oproep van de staatsecretaris en daarmee aan het oplossen van het grote tekort in deze.

2.1c. Maasdriel zet in op het beschikbaar stellen van (nood)opvangplekken voor asielzoekers.

Hiermee draagt onze gemeente bij aan het oplossen van het grote landelijk tekort aan opvangplekken. Ook op deze opgave is regionale samenwerking en mogelijkheid tot uitruilen van opgaven van belang.

Kanttekeningen/risico's

1.1 De opvang van de Oekraïense vluchtelingen is momenteel volledig afhankelijk van de samen- en medewerking van EuroParcs.

2.1a. Het bouwen van flex-woningen is weliswaar tijdelijk maar het gaat wel om een periode van 10-20 jaar en behoeft draagvlak in de samenleving.

Dit vraagt naast onderzoek ook om het optimaal betrekken van alle relevante partijen.

2.1b. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen zijn een kwetsbare doelgroep waarvoor ook een beroep kan worden gedaan voor voorzieningen.

Het is zaak dat er goede samenwerkingsafspraken worden gemaakt met het COA.

2.1c. Het hebben van een (nood)opvanglocatie brengt tijdelijke inwoners met andere culturen en dat vraagt aan beide kanten om begrip en respect.

Ook voor de gemeente ligt naast het bieden van een locatie er een taak om aan verbinding te werken.

3.1 Het uitruilen van opgaven en/of taakstelling kan v.w.b. de wettelijk opgelegde taakstelling zorgen voor meer achterstand.

Omdat diverse gemeenten achterstand hebben in het realiseren van de taakstelling, waaronder ook Maasdriel, kan uitruil van de taakstelling zorgen voor een grotere achterstand. Uitrui van opgaven is daarentegen een mooie kans om samen op te trekken met de regio om de huisvesting van asielzoekers, Oekraïners en AMV'ers te realiseren.

Inclusie

n.v.t.

Programma duurzaamheid

n.v.t.

Financiën (incl. BTW-effect)

Het rijk vergoed de kosten voor het inzetten van locatie, gebouwen en infrastructuur voor de doelgroepen AMV-ers, Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers.

Bedrijfsvoering

n.v.t.

Uitvoering

Planning

De planning is om in eerste kwartaal 2024 de resultaten van het locatieonderzoek en het concept plan van aanpak beschikbaar te hebben.

Handhaving

n.v.t.

Communicatie

Tussentijds zal de raad periodiek worden geïnformeerd over de voortgang en via een raadsvoorstel worden meegenomen m.b.t. het plan van aanpak.

Evaluatie / controle

Nota van wijzigingen

n.v.t.

Bijlagen

- Raadsinformatiebrief huisvesting statushouders en Oekraïners
- Beantwoording raadsvragen D66 over de raadsinformatiebrief opvang Oekraïners en de Spreidingswet